

verbond op te rigten. Zij noodigden mij uit om met twee mijner vrienden uit Preston over te komen, ten einde hem hiertoe behulpzaam te zijn. Dien tegevolge hielden wij den 31sten Augustus 1835¹⁾ in Regentstreet, eene vergadering door 300 à 400 toehoorders bijgewoond. Op dien avond werd het britsch geheel-onthoudersgenootschap opgericht. Zijne gelofte luidde aldus: „Ik beloof vrijwillig mij te onthouden van bier, wijn, sterke dranken, i. e. w. van al wat bedwelmt, alsmede dat ik het aan anderen noch schenken noch aanbieden zal, tenzij als voorgeschreven geneesmiddel, of bij eene godsdienstige plegtigheid." Een staaltje omtrent die bijeenkomst is wel waardig iets breder vermeld te worden. Met twee prestoneische vrienden, Howarth en Swindlehurst was ik overgekomen om den volgenden avond, — zoo als ik zeide 31 Augustus 1835, — onze eerste bijeenkomst te houden in Red Lion square, dat middelpunt van filantropische werkzaamheden, nabij Theobald road, High Holborn, dus nu wel in 't midden der stad ²⁾. Hier hadden wij de groote zaal gehuurd door eene van Englands godsdienstige secten als kerk gebruikt, een lokaal, dat eenige honderden kon bevatten. Het was reeds bijna tijd om te beginnen, en ik zag niet zonder een gevoel van teleurstelling en moedeloosheid dat wij kans op een zeer klein gehoor hadden. Daarop zeide ik tot Howarth en Swindlehurst, die met mij uit Preston gekomen waren: „wij moeten meer volk bijeen zien te krijgen." Toen leende ik eene schel en trok, terwijl mijne vrienden de bijeenkomst uitriepen, al luidende door de straten. Een politieagent verbood ons evenwel met dit rumoer in deze drukke buurt voort te gaan; wij gehoorzaamden, te meer daar dit middel reeds gebaat had, en de zaal nu behoorlijk vol liep. Wij spraken alle drie en kennelijk hoorde de menigte ons met verbazing, vooral toen Howarth sprak, die als de zwaarst gebouwde man uit Preston dáár den bijnaam: „teer Willempje" had. Ook op de drie volgende avonden hielden wij, telkens in een ander deel der stad, toespraken. Des woensdag hadden wij in de openbare school, Quakerstreet, Spitalfield, de hulp van onzen bondgenoot John Andrews, uit Leeds. Over dag bezochten wij de menschen in hunne huizen en deelden traktaatsjes uit. Een dier avonden had ik drie brouwers en twintig kroeghouders onder mijn gehoor. Wij spraken bij beurten, en te vergeefs daagde ik de omstanders uit mijne beweringen te wederleggen. De strijd tusschen het oude en het nieuwe genootschap was in den aanvang vrij hevig; doch de nieuwe beginselen zegevierden, zoodat een jaar later, in Augustus 1836, door toetreding van meerdere en invloedrijke leden, het Afschaffinggenootschap een geheel-onthoudersbond werd. Voortaan stond het bekend als „het nieuwe britsch en buitenlandsch matigheidgenootschap," rustende geheel op de beginselen der geheel-onthouding van al wat bedwelmt. Wat deszelfs nadere geschiedenis betreft, raadplege men de werken van Samuel Cowling en den Wel-Eerw. Dawson Burns.

In het jaar 1867 ontving ik het volgend schrijven van den heer Inwards uit Londen, broeder van den welbekenden Jabez Inwards, onze ijverige en bekwame medearbeider.

2 Mei 1867.

Waarde heer Livesey!

Ik herinner mij nog best uwe bijeenkomst te Londen in Augustus 1835, met uwe twee vrienden uit Preston, waartoe gij door 't luiden van eene schel het volk hadt opgeroepen. Mijne bureu en ik vonden uw bedrijf al zeer dwaas en beschouwden u als krankzinnig. Naast mij woonde een man, erg aan den drank verslaafd. Toen wij te zamen het lokaal binnenkwamen, werden ons zitplaatsen aangeboden; doch wij weigerden meenende niet lang te blijven. Hetgeen wij hoorden, boeide

¹⁾ Op dezen datum heeft nu jaarlijks in het Crystal palace nabij Londen eene nationale vergadering van geheel-onthouders plaats, waarbij aan de kinder-vereeningingen HOOP DER TOEKOMST, als het opkomende geslacht, eene voorname plaats is ingeruimd. In 1868 werd deze bijeenkomst door Prof. Valetou en Ds. Adama van Scheltema bijgewoond. Toen waren er ruim 45,000 volwassenen en ruim 10,000 kinderen, allen onthouders, tegenwoordig. Van 's morgens negen tot 's avonds negen uur was de dag een opgewekt en afwisselend feest met volmaakte orde gevierd. Het zingen van 5000 kinderen, onder leiding van den heer Fred. Smith, het toonbeeld van kinderzang, was de kroon van het feest. Vert.

²⁾ Te dezer zelfde plaats, 5 Harpurstreet, Theobald road, High Holborn, is het Temperance Hotel van den schotschen dichter John Anderson, — een hotel, waar voor een zeer matigen prijs uitmuntende kamers en bedden, en de eerlijke hulpvaardige behandeling van een degelijken Schot gevonden worden.

ons zeer, en toen gij uwe hoorders dringend aanriedt, het met de geheel-onthouding maar eens te beproeven, al was het dan ook slechts voor ééne maand, zeide mijn buurman mij: „Hoe denkt gij er over?" „En gij?" luidde mijne wedervraag. „Wel, ik geloof dat wij verslagen zijn; ik wil het eens eene maand beproeven, indien gij mededoet." Ik zag terstond in hoe goed het zou zijn, als hij op die wijze eens eene maand nuchter bleef; daarom antwoordde ik: „Welnu, ik zal het ook doen." Dien avond hebben wij beiden de gelofte geteekend en sinds gehouden; de man werd totaal veranderd; zijne vrouw was daardoor overgelukkig en zijn gezin welvarend. Van dat oogenblik af heb ik de waarde, ja de heerlijkheid dezer goede zaak beseft. Eenige der ergste dronkaards in onze buurt werden van hun drankgebruik bekeerd en gebragt onder het lieflijk geklank des Evangelies. Zij hebben het met vreugde ontvangen, en zijn vervolgens als leden der gemeente aangenomen. Sommigen hunner behoeven reeds tot de gezaligen daarboven, anderen zijn nog een sieraad der kerk op aarde. De eeuwigheid alleen zal de gezegende gevolgen der geheel-onthouding alhier kunnen openbaren. Kort daarna ging ik naar Berfordshire bij mijne familie. Ook haar wist ik van de noodzakelijkheid en den zegen der onthouding te overtuigen, zoodat zij zich ook daartoe verbond. Aldus is de ijverige werkzaamheid van mijn broeder Jabez eigenlijk aan uwe bijeenkomst te Londen te danken. Aan vele plaatsen heb ik de beginselen der geheel-onthouding bepleit en voorgestaan, o. a. in bijna alle „kamers van koophandel" onzer noordelijke en middengraafschappen; en dit werk is niet vruchteloos geweest. Ik verheug mij te vernemen, dat gij nog steeds met uwen gezegenden arbeid voortgaat. Moge de Zon der gerechtigheid bij voortdurend uw pad beschijnen, en gij u in hare gezegende stralen verblijden, totdat al uw werk bekroond worde in het Paradijs Gods. Geloof mij, enz.

(Wordt vervolgd.)

W. INWARDS.

EENE PREEK VAN SAURIN OVER DEN AALMOES.

Het was in het eerste jaar van zijne bediening in 's Hage, in het jaar 1705, dat Saurin, de beroemde kanselredenaar, die, daar hij in de fransche taal sprak, de aanzienlijksten onder zijn gehoor en stampvolle kerken had, eene leerrede hield over het almoesgeven. De inleiding tot zijne stof biedt eene stoutheid van beelden aan, die welligt nooit op een christelijken kansel is overtroffen. „Dezen tempel," zeide hij, „dit Godshuis, verander ik in een armenhuis, een algemeen ziekenhuis, waarin ik in gedachte al de armen, al de behoeftige weduwen, al de verlaten weezen, al de uitgehongerde grijsaards verzamel, die in deze provinciën het levenslicht zagen en die de rampen der tijden op uwe kusten geworpen en onder u verspreid hebben. Welk een schouwspel! God neemt heden de plaats in van den mensch, en de mensch gaat de plaats innemen van God! God bidt, de mensch is het die verhoort! God vraagt, de mensch is het die geeft! God stelt alles op prijs, den hemel, de genade, den vrede! En van uit den hoogen hemel, waar Hij woont onder de lofzangen der gelukzaligen, roept Hij uwe liefdadigheid in en roept u door onzen mond toe: „Geef tot aalmoezen wat gij hebt!"

Aan het einde van deze predikatie wierpen de kerkgangers in de bussen al het geld dat zij bij zich hadden; de dames ont deden zich van hare juweelen en kostbaarheden; en men verhaalt van een officier, die des avonds een partijtje kaart speelde en zijn verlies willende betalen, toen hij zijne beurs niet meer vond, zich voor het voorhoofd sloeg met den uitroep: „O, die heeft die Saurin mij ontnomen." Hij had haar aan de kerkdeur gegeven, zonder dat hij het bemerkte had.

T. M. L.

Geen ding behaagt God meer dan ootmoedigheid. Hoe voller uw boompje geladen is, hoe lager zijne twijgen neêrhangen; desgelijks zijn de aren die op het veld nederhangen, vol vruchten. Sommige anderen schijnen volarigen en staan regt op; maar als men er bij komt en ze aanroert, zijn zij ledig van vruchten. Maar alzoo zijn de ootmoedige menschen niet; want hoe voller de ootmoedige menschen van deugden zijn, des te meer verootmoedigen en des te lager buigen zij zich onder onzen lieven Heer en onder alle menschen. Maar die menschen die niet beladen zijn met vrucht der deugden, staan regt op in hoogmoed.

Uren des gebeds zijn uren voor den hemel doorleefd.